

Ο ελληνικός κλοιός έσφιγγε γύρω από τους Τούρκους της Τριπολιτσάς. Από τον Ιούνιο του 1821, είχαν πέσει τα κάστρα της Μονεμβασιάς και του Ναβαρίνου. Τον Αύγουστο, ο Κολοκοτρώνης είχε δώσει με επιτυχία τη μάχη της Γράνας. Γνώριζε πως οι Τούρκοι επέλεξαν τα γιουρούσια ως τρόπο πολέμου: Έβγαιναν ξαφνικά από την πόλη, χτυπούσαν και ξαναγύριζαν. Έβαλε κι έφτιαξαν μια τάφρο (γράνα, όπως την έλεγαν), έκρυψε μέσα μαχητές κι, όταν οι Τούρκοι έκαναν μια από τις συνηθισμένες τους εξόδους για πλιάτσικο, τους τσάκισε. Κλείστηκαν στα τείχη, αφήνοντας 800 νεκρούς και 1000 τραυματίες (Αύγουστος 1821). Δεν ξαναβγήκαν. Από τις αρχές του Σεπτεμβρίου, ήξεραν πως δεν είχαν να περιμένουν καμιά βοήθεια.

Τον ίδιο καιρό, οι Σουλιώτες μάχονταν στο πλάι του Αλή πασά. Έστειλαν μήνυμα στον Κολοκοτρώνη να μην πειράξει τους Αλβανούς που βρίσκονταν στην Τρίπολη αλλά να φροντίσει να τους στείλει στην Ήπειρο, όπου ήταν απαραίτητοι. Ο γέρος ήρθε σε επαφή μαζί τους κι άρχισε μυστικές διαπραγματεύσεις. Κανονίστηκε οι Αλβανοί να βγουν κρυφά από την πόλη στις 23 Σεπτεμβρίου. Όμως, την ημέρα αυτή διάλεξε ο Μουσταφάμπεης για να οργανώσει μεγάλη σύσκεψη των αξιωματικών του.

Την ίδια μέρα, 23 Σεπτεμβρίου 1821, ένας επαναστάτης από τη γειτονική Κυνουρία, ο Εμμανουήλ Δούνιας, είδε στα τείχη να φυλάει σκοπιά ένας Τούρκος, παλιός του γείτονας στο χωριό. Του φώναξε. Ο Τούρκος τον είδε κι ενθουσιάστηκε. Έπιασαν την κουβέντα. Μια κι έλειπαν οι αξιωματικοί, ο Δούνιας πρότεινε να ανέβει στα τείχη να τα πουν από κοντά, να μη φωνάζουν. Ο Τούρκος βρήκε καλή την ιδέα κι έριξε σχοινί να ανέβει ο Έλληνας. Μαζί του, ανέβηκαν και δυο παλιόφιλοι. Ψυχή δεν υπήρχε τριγύρω. Εξουδετέρωσαν τον αφελή Τούρκο, έστρεψαν το κανόνι προς το εσωτερικό, σημάδεψαν την πύλη και την γκρέμισαν. Όσπου οι Τούρκοι να πάρουν είδηση, τι έγινε, οι επαναστάτες είχαν μπει στην Τρίπολη. Δυο μέρες αργότερα, κάθε τουρκική αντίσταση είχε σταματήσει. Με τη φροντίδα του Κολοκοτρώνη, οι Αλβανοί έφυγαν στα Γιάννενα, να πολεμήσουν στο πλάι του Αλή πασά.

(τελευταία επεξεργασία, 23 Σεπτεμβρίου 2021)

